Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Turó de la Caseta

Rellinars

Ubicació

Comarca:	Vallès Occidental
Lloc/Adreça:	Carena del Cellers
Alçada:	315

Coordenades:

Latitud:	41.64946
Longitud:	1.88867
UTM Est (X):	407458
UTM Nord (Y):	4611454

Classificació

Número de fitxa	08179 - 67
Àmbit:	Patrimoni natural
Tipologia	Zona d'interès
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal
Observacions protecció:	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal
Accés	Fàcil
Ús actual:	Altres
Titularitat	Privada
Titular:	08178A001000210000OS
Autoria de la fitxa	Jordi Montlló i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa:	dc., 22/05/2019 - 02:00

Descripció

El turó de La Caseta és un petit cim de 315 m d'alçada per sobre del nivell del mar, situat a l'extrem sud-oest de la Carena del Cellers. En aquest indret, el travessa un camí que puja des del mas propietari de les terres, el Cellers. Per ponent transcorre el torrent de les Pasteres, un afluent important de la Riera de Rellinars, que delimita en aquest indret amb el municipi veí de Castellbell i el Vilar, situat al vessant

hidrogràfic dret. Per llevant baixa el torrent del Pujolet, que neix a l'obaga de la Pòpia. Són torrents de curs intermitent que poden portar molta aigua en èpoques o dies de fortes pluges. Aquest darrer conflueix amb el torrent de les Pasteres just per sota el turó, a l'extrem sud de la carena del Cellers en una zona d'afloració extensiu de la roca nua de sol forestal. La geologia i les característiques del terreny bàsicament calcari han configurat la vegetació, predominantment calcícola. Destaquen les roques carbonàtiques (calcàries, conglomerats, margues). Els sols són generalment rocallosos, prims, i esdevenen força secs a l'estiu. La vegetació està formada per matollars en què el romaní domina per sobre d'altres arbustos i mates de port semblant. Acostumen a tenir la fulla estreta, més o menys rígida i capçada poc densa. Per sota, hi pot haver un estrat més baix, irregular, integrat per mates i herbes xeròfiles. Entremig hi creixen arbres dispersos com el pi blanc i l'alzinar. A l'estrat arbustiu la flora principal estaria composta per Rosmarinus officinalis (romaní), l'Erica multiflora (bruc d'hivern), la Thymelaea tinctoria (bufalaga), La Coriaria myrtifolia (roldor), la Genista scorpius (argelaga) el Linum suffruticosum (maleïda), el Lithospermum fruticosum (sanguinària blava), la Globularia alypum (foixarda); l'Anthyllis cytisoides (albada), el Cistus clusii (esteperola o romaní bord), l'Helianthemum syriacum (romer blanc). L'estrat subarbustiu i herbaci estaria representat per la Fumana ericoides subsp.montana, la Fumana thymifolia, l'Helianthemum apenninum (perdiguera), la Coris monspeliensis (farigola mascle), el Brachypodium retusum (llistó) i el Thymus vulgaris (farigola).

Observacions:

En aquest turonet situat a l'extrem sud-oest de la Carena del Cellers hi ha una antiga masoveria, en ruïnes, propietat del Cellers, anomenada La Caseta. Aquesta casa, potser de totes elles la més mal conservada, forma part d'un petit veïnat conegut amb el nom de Raval del Pujolet. L'establiment el componen cinc masoveries propietat del Cellers que es va formar entre el segle XVIII i principis del XIX a la carena del Cellers: Can Pau Cellers, Cal Jep, Ca l'Andreu, Cal Pujolet i una mica més al sud la Caseta per tal de que un cop les famílies establertes, poguessin treballar la terra, en part oliverars, ametllers i en part vinyes i poder fer el vi directament a les tines sense por de que algú el prengués in situ o fermentés durant el transport.

Història

El creixement de la població al llarg dels segles XVIII i XIX i bàsicament l'exportació de vi i aiguardent cap a Amèrica i nord d'Europa va provocar una expansió ràpida del cultiu de la vinya. Fins els anys quaranta del segle XIX, després de la Guerra del Francès i les guerres carlines i Catalunya estava en plena crisi agrària. En aquesta època els cultius predominants eren el blat, l'olivera i la vinya a les zones més planeres i més amunt la civada, el sègol i l'ordi, a més del cultiu de la patata. El motor d'expansió de l'economia va ser certament l'augment progressiu de la vinya. Els propietaris, varen començar a desforestar indrets fins llavors erms o boscosos, construint terrasses amb marges de pedra seca en indrets de fort pendent ocupant així tots els vessants de turons, muntanyes i torrents i rieres. El turó de La Caseta n'és un exemple clar, de l'aprofitament de llocs rocallosos i prims per al cultiu de la vinya. En el vessant hidrogràfic esquerre del torrent de Les Pasteres, s'hi ha localitzat dues barraques de pedra seca. Aquestes noves vinyes, sovint allunyades no les conreava directament el propietari del mas o d'aquella peça de terra sinó que les cedia mitjançant un contracte de rabassa morta a petits pagesos. Alguns rabassaires varen construir tines enmig de les vinyes i al voltant dels masos per evitar que comences una fermentació incontrolada si el trasllat durava massa temps. Però en altres indrets com en el cas del Raval del Pujolet s'hi van construir petites masies amb varies tines que permetien l'establiment amb la família. Amb l'atac de la fil·loxera, el raval es va anar abandonant.
El Cellers, documentat ja al segle XV és un mas encara avui dia amb gran quantitat de terres que es localitzen tant en el municipi de Rellinars com en el veí de Castellbell i el Vilar. La majoria de les

possessions eren cultivades de vinya i per tant aquesta era l'activitat principal de la masia. L'estrall de la fil·loxera va comportar que part de les terres es deixessin de cultivar; en elles hi ha crescut bosc i matollar. Les altres es varen plantar de vinya i la propietat es dedicà a la producció d'oli fins l'any 1956, on una gran glaçada va acabar amb els oliverars i actualment la majoria de terres són ermes, ocupades pel matollar i el bosc. El topònim Cellers prové de la propietat per on transcorre, també conegut al municipi de Castellbell i el Vilar com a Sallés. Carles Cornadó, estudiós de la toponímia d'aquest municipi i altres municipis veïns, en el seu bloc sobre topònims ens diu que Sallés deriva del mot Cellers, que s'aplica a un indret o lloc, generalment subterrani on es conserva el vi. Deriva del llatí cellarium, que vol dir rebost i que en català prengué el sentit d'estança subterrània o fonda per al vi i també el sentit de graner.

Bibliografia

http://herbarivirtual.uib.es
http://www.gencat.cat/mediamb/habitats
http://toponimsdecastellbell.blogspot.com/

